

Tartu Linnamuuseumi arengukava aastateks 2015-2019

Sissejuhatus

Tartu Linnamuuseumi arengukava aastateks 2015-2019 on jätkuks muuseumi varasemale arengukavale ja võtab arvesse eelmisel perioodil seatud eesmärkide täitmist. Arengukava on praktiliseks töövahendiks, millega tagada järjepidev Tartu ajaloo ja linnakultuuri jäädvustamine, uurimine ja vahendamine. Arengukava on aluseks muuseumi iga-aastaste tegevuskavade ja eelarvete koostamisel. Arengukava koostamisel on lähtutud Tartu linna arengukavast aastateks 2013-2020, sellel põhinevast tegevuskavast ja muudest valdkonnaga seotud arengudokumentidest.

Tartu Linnamuuseumi arengukava koosneb sissejuhatusest, strateegiliste lähtealuste loetelust, muuseumi tegevuse ajaloo ja eelmise arengukava perioodi eesmärkide täitmise ülevaatest ning hetkeolukorra kirjeldusest. Arengukavas on sõnastatud Tartu Linnamuuseumi missioon, visioon, väärtused ja SWOT analüüsi tulemused, strateegilised eesmärgid perioodiks 2015-2019. a (sh. mõõdikud ja tegevused) ja arengukava elluviimise ja ülevaatamise kord. Arengukava lisas on esitatud konkreetsete tegevused püstitatud eesmärkide kaupa detailsemalt.

Arengukava koostamise protsessi juhtis direktor, regulaarselt käis koos neli töörühma, kes analüüsisid Tartu Linnamuuseumi hetkeolukorda, muuseumi tegevust mõjutavaid tegureid ning tegevusvõimalusi ja sõnastasid eesmärgid ning määratlesid vajalikud tegevused.

Strateegilised lähtealused

- Tartu Linnamuuseumi põhimäärus, <http://linnamuuseum.tartu.ee/?m=1&page=5> ;
- Tartu linna arengukava aastateks 2013-2020 ja sellel põhinev tegevuskava, [https://www.tartu.ee/data/AK%202013-2020%20\(18.09.14%20nr%2035\).pdf](https://www.tartu.ee/data/AK%202013-2020%20(18.09.14%20nr%2035).pdf)
- Arengustrateegia Tartu 2030, <https://www.tartu.ee/data/Tartu%2020300.doc> ;
- 21. sajandi Eesti muuseumid. Arengu põhisuunad aastateks 2006-2015, http://www.kul.ee/sites/default/files/kum_muuseumid_arengu_pohisuunad_2006_2015.pdf ;
- Muuseumiseadus, <https://www.riigiteataja.ee/akt/110072013001> ;
- Muinsuskaitseadus, <https://www.riigiteataja.ee/akt/MuKS> ;
- Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020, <http://www.kul.ee/et/tegevused/kultuur-2020> ;

- Digitaalne kultuuripärand 2011-2016, http://digiveeb.kul.ee/public/arengukavad/Digi_Kult_AK_2011_2016_l6plik.pdf ;
- Rahvusvahelise Muuseumide Nõukogu (ICOM) kutse-eeetika koodeks http://www.icomeesti.ee/files/ICOMi_eeetikakoodeks.pdf ;
- Arheoloogiapärandi kaitse Euroopa konventsioon <https://www.riigiteataja.ee/akt/13089481>

Ajalugu

Tartu Linnamuuseum on asutatud 1955. a. Muuseum alustas tegevust koduloomuuseumina, kelle ülesandeks oli Tartu linna ja kaheksa rajooni (Tartu, Elva, Jõgeva, Kallaste, Mustvee, Otepää, Põlva, Räpina) ajaloo, loodusloo, tööstuse, põllumajanduse ja kultuuri uurimine ning kajastamine ekspositsioonis. 1959.a korrastati Tartu muuseumimaastikku. Kuna linnas olid juba zooloogia-, geoloogia-etnograafia- ja kunstimuuseum, kuid puudus linna ajalugu uuriv muuseum, nimetati tollane koduloomuuseum Tartu Linnamuuseumiks. Tartu Linnamuuseumi ülesandeks jäi Tartu linna ajaloo ja kultuuriloo uurimine, vastavate materjalide kogumine, säilitamine ja eksponeerimine.

Muuseumi eduka tegevuse aluseks on tema rikkalikud kogud. Muuseumis tegeldakse igapäevaselt komplekteerimise, museaalide arvelevõtu, teadusliku inventeerimise ja konserveerimisega ning kogude baasil Tartu ajaloo erinevate teemade vahendamise avalikkusele. Aastatega on Tartu Linnamuuseumist saanud arvestatav linnaajaloo uurimise keskus. 1995. a hakkas ilmuma muuseumi aastaraamat, milles avaldatakse nii Tartu Linnamuuseumi teadurite kui ka välisautorite uurimusi Tartu ajaloost ja tänapäevast. 2005.a ilmus Tartu Linnamuuseumi väljaandena mahukas ülevaateteos “Tartu. Ajalugu ja kultuurilugu”. Muuseum on teinud rahvusvahelist koostööd nii uurimistöös, näituste koostamisel ja eksponeerimisel kui ka ürituste korraldamisel. Üheks mahukamaks koostööprojektiks oli 2006-2007.a. Tartu Linnamuuseumi poolt juhitud “HIT –History in Town” (osalesid 5 muuseumi Eestist ja Turu maakonnamuuseum Soomest).

Seoses 2001.a muuseumi ümberasumisega Narva mnt. 23 asuvasse ajaloolisse aadlielamusse ja tänu aktiivsele turundustegevusele, on muuseumist saanud tänaseks mitmekülgne mäluasutus. Ekspositsioonid ja nendega seotud programmid on vahenditeks muuseumi suhtlemisel külastajaga. Muuseumi pedagoogiline tegevus on seotud riikliku õppekavaga ja on kaasaegne isiksust arendav loominguline protsess. Muuseum on oma 59 tegevusaasta jooksul muutunud kohaliku tähtsusega kultuuriasutusest rahvusvaheliselt tunnustatud institutsiooniks, kes oma nelja filiaaliga annab ülevaate Tartu osast mitte ainult Eesti, vaid ka Euroopa ajaloost:

19. sajandi Tartu linnakodaniku muuseum (Jani 16) pakub kontakti 19. sajandi meele- ja elulaadiga ainulaadses ajastutruus keskkonnas.

O.Lutsu majamuuseum (Riia 38) toob esile Eesti armastatuima kirjaniku teoste tegelaste mõju eestlaste rahvusliku enesetunnetuse ja omapära teadvustamisel ning edendab väärtuskasvatust kirjaniku elunägemuse põhjal.

KGB kongide muuseum (Riia 15b) tutvustab ajaloolises keskkonnas - endistes NKVD kongides - Tartus aset leidnud repressioone ja vastupanuvõitlust.

Laulupeomuuseum (Jaama 14) on ainulaadse UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud laulupeotraditsiooni jäädvustaja. Laulupeomuuseum ja selle juurde kuuluv

park on muutunud linlastele omaseks meelelahutuspaigaks, kus toimuvad muusika, teatri jm. kultuuriüritused.

Linnamuuseumis (Narva mnt. 23), endises suursuguses aadlielamus eksponeeritud püsiekspositsioon kajastab Tartu ajalugu kuni aastani 1920. Lisaks korraldatakse ajutisi näitusi, pakutakse haridusprogramme ja meelelahutuslikke üritusi. Muuseumi kaunis saal on tuntud kontserdipaik.

Ülevaade eelmise perioodi eesmärkide täitmisest ja hetkeolukorra kirjeldus

01.01.2015 seisuga on Tartu Linnamuuseumi muuseumikogu suurus 150 024 museaali. Avalikku andmebaasi MuIS on kantud 92 956 museaali andmed (62 %) ja lisatud 14 798 museaali kujutised (9,7%). Muuseumi kogud asuvad peahoones ja rendipindadel Tartu linnas kolmes erinevas kohas, mis ei vasta täielikult säilitamisnõuetele. Muuseumi peahoones (üldpind 1182 m²) asuvad hoidlad (158,9 m²), saal ürituste korraldamiseks (100 m²), ekspositsioonisaalid (311 m²) ja ametiruumid.

Tartu Linnamuuseumi koosseisus on seisuga 01.01.2015 27,5 ametikohta. Tartu Linnamuuseumi arengukava, tööplaanid, eelarvetaotlused ja tegevuse aastaaruande kooskõlastab Tartu Linnavalituse korraldusega kinnitatud Tartu Linnamuuseumi nõukogu.

Muuseumi rahastatakse Tartu linna eelarvest (finantseerimiseelarve ja majandamiseelarve) ning muuseumi poolt taotletud sihttoetustest ning annetustest. Majandamiseelarve tulud laekuvad pääsmete ja teenuste müügist, ruumide renditulust ja muuseumipoe kaupade komisjonimüügi tulust. Tartu linna üldhariduskoolide õpilastele on õppetöö raames muuseumi külastamine tasuta, muuseumides on aastas 18 tasuta külastuspäeva ja alates 2013. a on vastavalt Muuseumiseadusele muuseumi kogudesse kuuluvate museaalide kujutiste kasutamine tasuta.

Tasuliste teenuste osutamisest saadud tulu

2012	2013	2014	Plaan 2015
27 978 €	28 213 €	36 147 €	34 500 €

2014.a oli Tartu Linnamuuseumi kõigis muuseumides kokku u. 34 000 külastust, sh peahoones 7407; O.Lutsu majamuuseumis 3011; 19. saj. Tartu linnakodaniku muuseumis 4756; KGB kongide muuseumis 5459 ja Lauupeomuuseumis 12831 külastust. Muuseumi kogudega käis tutvumas 320 inimest ja muudel eesmärkidel külastati muuseumi u 200 korda. Tartu Linnamuuseumi poolt koostatud Tartu linna valitsemise ajalugu kajastavat ekspositsiooni Raekojas külastas 2014. a jooksul hinnanguliselt u 12 000 külastajat, teiste väljaspool muuseumide ruume eksponeeritud näitustega tutvus u. 52 000 inimest (Tartu jaamahoone, Narva linnus, Tartu kiirabijaam, A Le Coq-i Õllemuuseum, Tartu Elektriteater, Tähtvere Päevakeskus, maakonna rahvamajad ja rahvaraamatukogud jms), lisaks eksponeeriti tantsupidude ajalugu tutvustavat näitust Tallinnas toimunud üldtantsupeol Kalevi staadionil. Turistide osakaal muuseumi külastajate hulgas oli 9 %, Tartu kooliõpilased moodustasid külastajatest u 50 %.

Külastatavus 2009-2014 (näitustel, üritustel, haridusprogrammides osalejad, kogude kasutajad, konsultatsioonidel viibinud jt.)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Plaanis 2015
Linnamuuseum (peahoone)	8384	6995	7156	8204	7228	7707	8000
Laulupeo-muuseum	6109	9816	10500	8476	9950	12931*	10 000
KGB kongide muuseum	4041	3988	5354	4503	5839	5479	5700
O.Lutsu majamuuseum	2825	3042	2750	2666	4500	3061	3500
19. saj Tartu linnakodaniku muuseum	2796	2666	2918	2839	3257	4806	3800
kokku	24 155	26 507	28 678	26 688	30 774	33 984	31 000

* juubelilaulupeo aasta toob muuseumisse tavalisemast palju rohkem külastajaid ja uurijaid.

Muuseum on jätkanud Tartu ajaloo tutvustamist publikatsioonides: alates 2009. a ilmub varasemast mahukam Tartu Linnamuuseumi Aastaraamat ja 2012.a publitseeriti Tartu –aineliste mälestuste sarja esimene raamat “Emil Andersi mälestused”. Lisaks on muuseum välja andnud ajutiste näitustega kaasnevaid trükiseid, näit. “Kangas hansalinnas”, “Kõrts” ning mitmeid meenetrükiseid.

Tartu Linnamuuseumi näitusetgevus on olnud aktiivne ja sisukas: igal aastal on koostatud muuseumis vähemalt 6 ajutist näitust, eksponeeritud aasta jooksul kokku 12-15 näitust. Eelmise perioodi olulisemad linna ajalugu tutvustavad näitused olid “Kangas hansalinnas”, “Aateline Suvirändur ja tema kullafond. Gustav Matto pärand Tartu Linnamuuseumis”, keskaegset kõrtsikultuuri tutvustav “Poriveski kõrts”, muuseumi rikkalikku hõbedakollektsiooni tutvustav “Hõbeda lummuses”, “Minu Tartu. Arhitekt Raul-Levroit Kivi”, Eesti filmi 100. aastapäevale pühendatud “Filmilinn Tartu. Pääsukesest tARTuFFini”, Eesti Vabariigi 95. aastapäevale pühendatud “Eesti töös on Eesti kuld. Tartu tööstus 1920-1940”, “Tartu – vabaduse saar?” jt.. KGB kongide muuseumis laiendati ekspositsiooniala, mis on võimaldanud eksponeerida seales muuseumis ka ajutisi näitusi. Lisaks on toimunud hulgaliselt näitusi ka teistes filiaalides, kuigi tingimused ajutiste näituste eksponeerimiseks on neis väga piiratud. Näitustega on kaasnenud sisukas ja mitmekülgne haridustöö, eriti aktiivselt on seda tehtud O.Lutsu majamuuseumis. Aasta jooksul on viidud läbi kõigis muuseumides kokku u 300 muuseumitundi v. haridusprogrammi.

Tartu Linnamuuseum on järjepidevalt pälvinud üleriigilisi tunnustusi: 2009.a võitis näitus ”Aateline Suvirändur ja tema kullafond. Gustav Matto pärand Tartu Linnamuuseumis” esikoha Narvas toimunud Muuseumifestivalil. 2011.a hinnati parimaks Eesti muuseumides toimunud teadusürituseks Tartu Linnamuuseumi linnaajaloopäev teemal ”Rahvused Tartus läbi ajaloo”; 2011.a võitis üleriigilisel Muuseumirooti näitusekonkursil Tartu Linnamuuseumi näitus ”Poriveski kõrts” esikoha kui parim ajutine näitus; 2014.a võitis näitus ”Tartu – vabaduse saar?” esikoha Narvas toimunud Muuseumifestivalil.

Muuseumi arengu oluliseks takistavaks teguriks on sobivate ruumide nappus kaasaegse ekspositsiooni ja muuseumikogu säilitamise tarbeks. Muuseumi tulubaasi

ja külastaja seisukohast oleks äärmiselt oluline uuendada Tartu Linnamuuseumi peahoone ruumiprogrammi ja valmistada uus kaasaegne Tartu ajalugu kajastav ekspositsioon. Muuseumi kogudes olevate kultuuriväärtuslike museaalide säilimise tagamiseks on väga oluline leida lähiaastail nõuetekohastele tingimustele vastavad hoidlaruumid. Paraku on 1996.a tehtud otsus Tartu Linnamuuseumi ümberpaigutamiseks-avamiseks kahes etapis senini lõplikult teostamata (1. etapp - Narva mnt. 23 hoone renoveerimine, ekspositsioonide valmistamine ja avamine külastajatele toimus 2001.a. ja selle järgi kavandatud 2. etapp - muuseumi hoidlaruumide rajamine ja ekspositsiooni laiendamine on seni teostamata).

Missioon

Tartu Linnamuuseumi missioon on teaduslikul, hariduslikul ja meelelahutuslikul eesmärgil koguda, säilitada ja vahendada tartlastele, linna külalistele ning tulevastele põlvedele Tartuga seotud vaimset ja materiaalselt kultuuripärandit.

Visioon

Aastal 2019 on Tartu Linnamuuseum kogukonnas ja piirkondlikult tuntud Tartu linna ajaloopärandi kogumist ja vahendamist korraldav asutus, mis suhtleb aktiivselt kogukonnaga, tutvustab avalikkusele ja linna külalistele Tartu ajalugu ja muuseumi kogusid. Muuseum rikastab oma tegevusega kohalikku elukeskkonda, aitab kaasa rahvusliku kultuuripärandi väärtustamisele ja mõtestamisele. Avatud on kaasaegne Tartu ajaloo püsinäitus, toimuvad ajutised näitused filiaalides ja linnaruumis, ürituste programm on mitmekülgne ja hariv, uurimistööde tulemused on avaldatud trükistes või on kättesaadavad internetis.

Väärtused

Usaldusväarsus. Tartu Linnamuuseum edastab ühiskonnale usaldusväärset teavet ja on hinnatud koostööpartner.

Uuenduslikkus. Tartu Linnamuuseum tunnetab ja jälgib ühiskonnas toimuvaid muutusi ja läheb kaasa kaasaegsete museoloogiliste uuendustega säilitades muuseumi põhiväärtused.

Kompetentsus. Tartu Linnamuuseumis töötavad kompetentsed spetsialistid ja muuseum väärtustab töötajate erialast arengut.

Avatus. Muuseum peab oluliseks koostöövalmidust ja avatust suhtlemises.

Organisatsiooni tugevused

- Avalikkuses tuntud kui usaldusväärne kultuuri- ja haridusasutus;
- Korduvalt erinevates muuseumitöö valdkondades (näitused, teadusüritused, meenekonkurss jm.) tunnustusi pälvinud muuseum;
- Professionaalne, erialasest arengust huvitatud ja üksteist toetav kollektiiv;
- Teiste mäluasutuste, organisatsioonide ja kogukonnaga koostööle avatud;
- Esinduslikud ja hästi korraldatud kogud;
- Mitmekülgne ja erinevaid tegevusi haarav publikuprogramm;

- Eripalgelised, nii Eesti kui Tartu linna ajaloo olulisi teemasid kajastavad; filiaalid (laulupeod, rahva lemmikkirjanik Luts, 19. Saj. linnakodaniku elustiil, vastupanuvõitlus);
- Süstemaatiline töö- ja eelarve planeerimine.

Organisatsiooni nõrkused

- Kvalifitseeritud töötajate madal tasustamine (töötasud on väiksemad kui riigimuuseumides) ja muude motiveerimisvõimaluste vähesus;
- Mõõda linna hajutatult paiknevad hoidlaruumid, kus pole tagatud museaalide säilimine (ebasobivad kliimaatilised tingimused, ruumikitsikus), pärsivad nõuetekohast tööd (pildistamine, puhastamine) ja on kulukad (liigne aja- ja transpordikulu);
- Aegunud püsiekspositsioon peahoones ja sellest tulenevalt tegevusvõimaluste piiratus ja vähene tulu teenustest;
- Ajutiste näituste pinna väiksus, millest tulenevalt on vähe korduvkülastusi ja mis piirab koostöövõimalusi teiste muuseumide ja organisatsioonidega;
- Kohaliku kogukonna vähene kaasatus ja teadlikkus muuseumist;
- Ebapiisavad reklaamivõimalused muuseumi hoonete juures ja linnaruumis.

Väliskeskkonnast tulenevad võimalused

- ERMi avamisega muutub Ülejõe piirkond atraktiivsemaks (Ülejõe park, Roosi kultuuritee);
- Ühiskonnas üldiselt aktiveerub kogukonna ühistegevus ja muuseumil on võimalus olla partneriks;
- Sobivate hoidlaruumide leidmine muuseumikogu säilitamiseks;
- Peahoone külastaja-ala laiendamine ja uus ekspositsioon muudavad muuseumi atraktiivsemaks, parandavad mainet ja loovad võimalusi laiemaks koostööks;

Väliskeskkonnast tulenevad ohud

- Jõuline orienteeritus tulu teenimisele võib mõjutada sisulise tegevuse kvaliteeti;
- Linnamuuseum kaotab oma publikut pidevalt uuenevatele teistele muuseumidele ja meelelahutusasutustele lähipiirkonnas;
- Välisrahastuse põhimõtete muutumine ja toetusallikate vähenemine;
- Erinevate sihtgruppide eesmärkide muutumine (näit. poliitilised muutused, mis mõjutavad välituristide valikuid).

Strateegilised eesmärgid täitmiseks aastaks 2019

Eesmärk 1: KOGUD. Tartu Linnamuuseumis on linna ajalugu kajastav mitmekülgne ja hästi säilitatud muuseumikogu, milles sisalduv teave on digitaalselt kättesaadav ning aluseks rahvusliku pärandi uurimisele ja vahendamisele nii Eestis kui väljaspool.

Mõõdikud:

- Muuseumikogu täiendamisel ja kogude korraldamisel järgitakse Kultuuriministreeiumis kinnitatud dokumenti “Tartu Linnamuuseumi kogumispõhimõtted ja kogude korraldamine”;
- Muuseumikogu seisund ei ole halvenenud, rareeetsed museaalid on konserveeritud (hävinud/kahjustunud museaale ei esine);
- Andmebaasis MuIS kirjeldatud museaalide arv ja kujutistega varustatud museaalide arv;
- Interaktiivsete lahenduste abil tutvustatud museaalide arv.

Tegevused eesmärgi saavutamiseks

1. Muuseumikogu asjatundlik täiendamine toimub väljatöötatud kogumispõhimõtete alusel. Kogumistöö optimaalseks (ressursside) planeerimiseks koostatakse iga-aastased tegevuskavad ja viiakse läbi kogumisprojekte.
2. Tagada kultuuriväärtuste säilimine.
 - 2.1. Hoiutingimuste parandamiseks leida täiendavad hoidlaruumid ja luua nõuetekohased säilitamistingimused ajaloolisele-, arheoloogia- ja kunstikogule.

	2014	2015-2017
Arheoloogiakogu	115 (65+23+27)	200
Arhiivi-, foto- ja kunstikogu	33,4	90 (25+25+40)
Ajaloolise kogu tekstiilikogu	13,5	40
Ajalooline kogu	221	300 (240+60)
O.Lutsu kogu	7,1	20
	390	650+abiruumid

- 2.2. Rareeetsete (hävimisohus) museaalide selekteerimine ja konserveerimine.
- 2.3. Kogude läbitöötamine ja andmebaasi MuIS täiendamine, sh. kujutiste loomine ja lisamine toimub vastavalt tegevuskavale (vt. tabel)
3. Kogude aktiivne vahendamine
 - 3.1. Toimub järjepidev muuseumikogu avalikustamine interaktiivsete lahenduste abil toetudes muuseumide infosüsteemi museaali kirjeltele MuISis.
 - 3.2. Kogude tutvustamine publikatsioonide kaudu.

Uued algatused eesmärgi saavutamiseks

1. Muuseumikogu täiendamiseks viiakse läbi kaasavaid kogumisprojekte : 2015-16.a. *Üle Jõe* – kogumistöö koostöös projekti teostajatega (TLM näituste osakond, projektijuht ja projektis osalevad TÜ tudengid) toimub kogutud materjali esmane dokumenteerimine ja kirjeldamine.
2. Uute/täiendavate hoidlaruumide sisustamine ja kogude ümberpaigutamine;
3. Muuseumikogu andmebaasi kandmisel kasutatakse senisest enam lisatööjõudu (TÜ praktikandid, vabatahtlikud) ja välisrahastust.
4. Kogude aktiivne vahendamine (koduleht, üleskutsed, kaasavad tegevused, sotsiaalmeedia)

Eesmärk 2: SOTSIAALNE MUUSEUM. Tartu Linnamuuseum on kogukonnaga koostööd arendav ja kaasav muuseum.

Tartu Linnamuuseum teeb aktiivselt koostööd kogukonnaga ja kaasab selle erinevaid rühmi oma tegevustesse. Muuseum toetab kogukonna identiteedi tugevnemist, traditsioonilised muuseumitöö vormid on mitmekesistunud ning muuseumi olulisus ühiskonnas on kasvanud.

Mõõdikud

- Muuseumi ühiskondlik ja sotsiaalne mõju (kajastuste arv).
- Muuseumi ja kogukonna ühistegevuste arv.
- Muuseumi ja selle korraldusel toimuvate sündmuste osalejate arv.

Tegevused eesmärgi saavutamiseks

1. Viiakse läbi Ülejõe ja Raadi-Kruusamäe linnaosadele (edaspidi ühise nimetusena Ülejõe) suunatud *Üle Jõe* projekt. Projekti tegevused toimuvad aastatel 2015–2016 . Projekti eesmärgid on Ülejõe kui rikka ajaloo ja huvitava elukeskkonnaga linnaosa väärtustamine, muuseumi ja Ülejõe kogukonna koostöö arendamine ning erinevate sotsiaalsete- ja vanuserühmade kaasamine ning piirkonna elanike aktiveerimine ja ühistegevuse algatamine.
 - 1.1 Dokumenteeritakse ja kogutakse Ülejõe kultuuripärandit.
 - 1.2 Uuritakse koostöös Tartu Ülikooli etnoloogia osakonnaga biograafilise meetodi abil Ülejõe lähiajalugu.
 - 1.3 Arendatakse koostööd Ülejõe sotsiaalasutustega (MTÜ Iseseisev Elu, Kodukodus, Tartu Hooldekodu). Koostöös piirkonna sotsiaalasutustega rakendatakse uusi muuseumitöö vorme.
 - 1.4 Eksponeeritakse näitusi väljaspool muuseumi ruume, Ülejõe linnaruumis ja asutustes. Näituste eksponeerimise ajal korraldatakse nende eksponeerimispaikades Ülejõe teemalisi loenguid ja vestlusringe.
 - 1.5 Ülejõe piirkonda tutvustatakse temaatiliste ekskursioonide ja programmide kaudu, sh kaasates spetsialiste väljaspoolt muuseumi.
 - 1.6 Arendatakse koostööd Ülejõe õppeasutustega ning viiakse läbi õpilasi kaasavaid projekte.
 - 1.7 Arendatakse koostööd Ülejõe kogukonnaga. Korraldatakse kogukonda kaasavaid aktsioone, perepäevi jms. Korrastatakse Ülejõe piirkonna avalikku

ruumi muuseumi, kogukonna ning linnavalitsuse arhitektuuri ja ehituse osakonna ühistegevuses talgutöö korras.

- 1.8 Vahendatakse Ülejõe kultuuripärandit ja tutvustatakse *Üle Jõe* projekti (sotsiaal)meedias, ettekandepäevadel, konverentsidel ja trükistes.
- 1.9 *Üle Jõe* projekti lõpetab selle tulemusi kajastav näitus, ettekandepäev ning trükis.

Uued algatused eesmärgi saavutamiseks

1. Linnamuuseumi töös rakendatakse sotsiaalmuseoloogia ideid.
2. Muuseum teeb aktiivset koostööd kogukonna ja erinevate institutsioonidega.
3. Rakendatakse koostöös TÜga uudeid uurimismeetodeid

Eesmärk 3:UURIMISTÖÖ. Muuseumis on eksponeeritud Tartu ajalugu kajastavad püsinäitused ja korraldatakse erinevatel teemadel ajutisi näitusi. Uurimistöö tulemused leiavad avaldamist väljaannetes, peetakse ettekandeid ja loenguid. Ilmuvad Tartu-teemalised väljaanded. Asjatundlikult kirjeldatud muuseumikogu on usaldusväärseks aluseks uurimustele.

Mõõdikud

- Koostatud ja vahendatud näituste arv ja kvaliteet (hinnanguline)
- Väljaannete ilmumise järjepidevus ja sisukus (hinnanguline)
- Muuseumi töötajate avaldatud uurimistööol põhinevate artiklite arv
- Muuseumi töötajate peetud loengute ja ettekannete arv
- Ettekandepäevade ja loengute arv ja osalejate arv
- Teaduslikult kirjeldatud museaalide arv

Tegevused eesmärgi saavutamiseks

1. Koostatakse uus Tartu ajalugu, sh. 20. sajandit kajastav püsinäitus;
2. Korraldatakse Tartu ajalugu, kultuurilugu jt külastajaid huvitavaid teemasid käsitlevaid ajutisi omanäitusi linnamuuseumis ja filiaalides;
- 2.1 Näitustega kaasneb laiemale avalikkusele suunatud publikuprogramm: haridusprogrammid, loengud, kohtumisõhtud, kuraatoritunnid ja teemaekskursioonid;
- 2.2 Uurimistööol põhinevate näitustega kaasnevad trükised;
3. Korraldatakse näitusi Tartu linnaruumis ja rändnäitusi asutustes;
4. Ilmub Tartu aja- ja kultuurilugu ning muuseumi kogusid ja töötajate uurimistööd tutvustav aastaraamat;
5. Jätkub 19. sajandi Tartu mälestuste-sarja publitseerimine;
6. Traditsiooniliselt korraldatakse iga-aastast linnaajaloopäeva ja tähistatakse Tartu rahu aastapäeva ;
7. Toimub koostöö teadusasutuste ja muuseumidega Eestis ja naabermaades, nende teadustöötajad esinevad muuseumi korraldatud üritustel ja teevad kaastööd muuseumi väljaannetele ning näitustele;
8. Muuseumi teadurid juhendavad õpilaste ja üliõpilaste uurimistöid oma uurimisvaldkonnas.

Uued algatused eesmärgi saavutamiseks

1. Näituseprojektid linnaruumis, mis võimaldavad jõuda suurema osa linlasteni;
2. Rahvusvaheliste linnaajaloo uurimise ja tutvustamise projektide ettevalmistamine;
3. Ajutiste näituste laiapõhjalisem ja pikemaajalisem planeerimine.

Eesmärk 4:VAHENDAMINE JA SUHTLUS. Tartu Linnamuuseum on tartlaste seas tuntud haridus- ja kultuuriasutus, mis jäädvustab ja vahendab kodukoha ajalugu. Muuseum on ka atraktiivne ja kvaliteetset teenust pakkuv kultuuriturismi asutus, kus mitmekülgete külastajaprogrammide läbi kasvab publiku huvi ning korduvkülastuste arv.

Mõõdikud

- Külastuste arv on kasvanud 2019. aastaks 45 000ni
- Haridusprogrammide arv ja neis osalejate arv
- Ajutiste näitustega kaasnevate ürituste arv ja osalejate arv
- Kodulehe ja sotsiaalmeedia kaudu suhtlejate arv ja hinnangud
- Muuseumi tegevuste positiivne kajastamine meedias (hinnanguline)
- Külastajate/osalejate rahulolu (hinnangud)
- Koostööpartnerite huvi (väljendub ürituste arvus)

Tegevused eesmärgi saavutamiseks

1. Uue püsinäituse didaktilise osa väljatöötamine ja turundusplaani koostamine;
2. Ajutiste näituste publikuprogrammide väljatöötamine erinevatele sihtrühmadele;
3. Ekspositsiooniala (peahoone, KGB kongid) ja tegelusalade laiendamine (peah. õueala, laulupeomuuseumi park)
4. Kaasaegsete meetodite rakendamine haridustöös (näit. projekt *Time Travel*)
5. Haridusprogrammide läbiviimine muuseumist väljaspool (näit. koolides *Muuseum kohvris*) ja näituste eksponeerimine väljaspool muuseumi;
6. Aktiivne otsesuhtlus õpetajatega haridustöö paremaks korraldamiseks ja õpetajate kaasamine juba haridusprogrammide ettevalmistusetapis;
7. Mitmekülgete koostöövormide rakendamine (Näitemängu Stuudium, Ajalooklubi, seenioride organisatsioonid)
8. Muuseumi kuvandi analüüs ja uute visuaalide loomine;
9. Muuseumi reklaamivõimaluste laiendamine, sh. avalikus linnaruumis (näit. Ülejõe park)
10. Aktiivne suhtlus meediaga ja erinevate uute võimaluste otsimine muuseumi tegevuste kajastamiseks;
11. Sotsiaalmeedia võimaluste ärakasutamine, uue kodulehe valmistamine;
12. Muuseumi kauaaegsete sõprade ühistegevuse korraldamine;
13. Senisest enam seenioridele suunatud tegevuste korraldamine

14. Muuseumi osalemine üle-eestilistes/linnalistes projektides ja kultuuriüritustel (teiste Tartu muuseumide projektid, Jõululinn Tartu, Muuseumikuu, teema-aastad, Eesti Vabariigi 100 aastapäev)
15. Muuseumi esindatus organisatsioonides – institutsionaalselt Eesti Kirjanikemuuseumide Ühing, Balti Regiooni Muuseumide võrgustik; töötajate kaudu rahvusvahelise muuseumikomitee ICOM-i alakomiteed (CAMOC, CIDOC), Eesti Muuseumiühing, Balti Audiovisuaalsete Arhiivide Komitee (BAAC), Bridging Ages.

Uued algatused

- Uute meetodite kasutuselevõtt haridustöös (rahvusvaheline projekt *Time Travel*)
- Muuseumi haridusprogrammi läbiviimine koolides (*Muuseum kohvris*)
- Uued visuaalid ja kaasaegne koduleht
- Nn. sõprade seltsi formeerimine

Eesmärk 5: ORGANISATSIOON JA HOONED e. inimesed ja taristu. Muuseum on hästitoimiv ja koostööle avatud organisatsioon, kus töötavad oma eriala hästi tundvad spetsialistid. Muuseumitöö on arendav ja motiveeriv, taristu toetab muuseumi missiooni, väärtusi ja eesmärgi.

Mõõdikud

- Töötasu linnamuuseumis ei ole madalam riigimuuseumi vastava ametikoha töötasust
- Töötajad on oma valdkonnas pädevad spetsialistid (kaasatus projektidesse, komisjonidesse, hinnangud partneritelt, tunnustused);
- Optimaalne koosseis ja töökorraldus tagab eduka toimimise ja toetab eesmärkide saavutamist (puudusi ja tärkeid ei esine);
- Muuseumi kasutuses olevad hooned on esinduslikud ja küllastajasõbralikud, see väljendub küllastajate/koostööpartnerite rahulolus ja koostöösoovis (arv);
- Muuseumi omateenitud tulu moodustab 10 % eelarvest, mida saab muuseumi tegevusteks kasutada, lisaks on kasutatud /saadud välisrahastuse võimalusi.

Tegevused eesmärgi saavutamiseks

1. Järjepidev muuseumi koosseisu ja struktuuri analüüs lähtuvalt kaasaegsetest töömeetoditest ja eesmärkidest ning vajadusel muudatuste elluviimine;
2. Järjepidev kulude ja tulude analüüs, optimaalne ja täpsem planeerimine;
3. Muuseumi soosib kvalifikatsiooni tõstmist ja toetab erialast enesetäiendamist;
4. Silmapaistvate töötulemuste eest töötajate tunnustamine ja kollektiivi ühisürituste korraldamine;
5. Hoonete ja süsteemide remondid toimuvad vastavalt tegevuskavale;
6. Eesmärkide täitmiseks vajaliku inventari soetamine (skannerid, fotoaparaat, riulid jms.).

Uued algatused

1. Iga-aastase koolitusplaani koostamine ja selle alusel finantseerimine;
2. Laiapõhjaline, tulemusele orienteeritud töö planeerimine ja analüüsimine (töötajate poolt oma tööplaanide esitlemine jms.);
3. Uute hooldaruumide korrastamine ja inventari soetamine ning sisseseadmine;
4. Peahoone õueala projekteerimine tegelusalaks, rahastuse leidmine ja teostamine .

Arengukava elluviimine ja ülevaatamine

Tartu Linnamuuseumi arengukava viiakse ellu koostöös kõigi huvigruppidega, kelleks on Tartu Linnavalitsuse osakonnad, Tartu Linnavolikogu, Kultuuriministerium, Eesti muuseumid, haridus-, uurimis- ja teadusasutused, mittetulundusühingud ja linnakodanikud .

Tartu Linnavolikogu määrusega kehtestatud Tartu linna arengudokumentide koostamise korra kohaselt koostab linna hallatava asutuse Tartu Linnamuuseumi arengukava eelnõu ning jälgib arengukava täitmist kultuuriosakond, kui linnavalitsus ei otsusta teisti.

Tartu Linnamuuseumi arengukava vaadatakse üle üks kord aastas, mille käigus selgitatakse välja arengukava muutmise vajalikkus. Juhul kui arengukava ülevaatamise käigus selgub vajadus arengukava muuta, valmistab Tartu Linnamuuseum ette arengukava muutmissetpanekud. Tartu Linnamuuseumi arengukava kehtetuks tunnistamise otsustab linnavalitsus määrusega.

Kasutatud materjalid

OÜ Cumulus Consulting “Tartu ja tartlased 2013 “: http://www.tartu.ee/?page_id=58&lang_id=1&menu_id=6&lotus_url=/uurimused.nsf/Web/teemad/A0115438530187E0C2257BE90047AC09

Mare Ainsaar “Tartu linna rahvastiku prognoos aastani 2017” http://www.tartu.ee/?page_id=58&lang_id=1&menu_id=6&lotus_url=/uurimused.nsf/Web/teemad/8626739886C9DB84C2256C9200204E00